ՔԱՌԱՍՆԵՒՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ | ԻԶՄԻՐ ՇԱԲԱԹ 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1884 | ԹԻՒ 133[illegible]

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՀԱՏԸ ¼ ՄԵԹԱԼԻՔ | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | ՀԱՏԸ ¼ ՄԵԹԱԼԻՔ

Ց. Գ. ՍԱՂԱՃԵԱՆ
Համարատու—Տնօրէն

ՏԱՐԵԿԱՆ ԿԱՆԽԻԿ
ԻԶՄԻՐ . . . . Օսմ. ոսկի 1
ԳԱՒԱՌ . . . . Մէճիտիյէ 6
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ . . Ֆրանք 25

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՆ
3 ղրուշ տողը ՄԷԿ ԱՆԳԱՄ
2 ղրուշ . . . . ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ
60 փարա . . . ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

Ղ. Գ. ՊԱԼԹԱԶԱՐԵԱՆ
Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ, կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վերաբերեալ բոլոր գործերը: Ճիշէճիլէր Ճատտէսի Չինկըրլարա Չէրխանէ

Որ եւ է գրութիւն, յօդուած կամ նամակ, որ ուղղակի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը ղրկուի: Էէվլի խան Թիւ 17

ԻԶՄԻՐ ՇԱԲԱԹ 17/29 ՆՈՅԵՄ. 1884

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

—

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԺՈՂՈՎ

—

Ամսոյս 15ին, ինչպէս յայտնի է, իր առաջին նիստն բրաւ այս դեսպանաժողովը ի Պերլին: Նոյն օր, ժամ երկուքուկէսին Պիսմարք իշխանը ժողովը բացաւ իր պալատին Համգեսից սրահին մէջ: Լիագօրք ձուաձեւ սեղանի մը բոլորտիքը նստած էին իրենց երկրին այբուբենական անուանց կարգով:

Պիսմարք իշխանը նստած էր կեդրոնական սեղանին արտաքին կողման մէջտեղը: Իր ետեւը, ուրիշ մասնաւոր սեղանի մը քով, նստած էին երեք քարտուղարք, այսինքն Գաղղիոյ գերմանական դեսպանատան խորհրդական Պ. Ռէյնոր, կոմս Կիլիոմ Պիսմարք եւ փոխ—հիւպատոս Պ. Շմիթ: Պիսմարք իշխանին աջ կողմը նստած էր Աւստրիոյ լիագօր դեսպանն եւ ձախ կողմը՝ Պելճիոյ լիագօրք, որք իրենց երկուկողմի ունէին, կեդրոնական սեղանին շուրջը, Տանիմարքայի եւ Սպանիոյ ներկայացուցիչք:

Ըստ երկայնութեան տարածեալ սեղաններուն արտաքին կողմը նստած էին յաջակողմն Ամերիկայ Միացեալ Նահանգաց, Անգլիոյ եւ Հոլանտայ լիագօր դեսպանք. իսկ ի ձախակողմն՝ Գաղղիոյ եւ Իտալիոյ դեսպանք:

Ձուաձեւ սեղանին կեդրոնը, Պիսմարք իշխանին դիմացը նստած էր Հաձֆէլտ կոմսը, աջ կողմն ունենալով գաղղիական պատուիրակ մը, եւ ձախ կողմը՝ Շուէտի պատուիրակ մը:

Աջակողմեան ըստ երկայնութեան տարածեալ սեղանին ներքնակողմը նստած էին Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ պատուիրակները, իսկ ձախակողմը նստած էր Բորթուկալի պատուիրակը:

Երկու ըստ երկայնութեան տարածեալ սեղաններուն ծայրերը նստած էին փոխ քարտուղար Պ. Պիւշ եւ խորհրդական Պ. Բիւսըրով:

Սրահին մէջ կախուած էր 5 մէթրօ բարձրութեամբ Ափրիկէի աշխարհացոյց տախտակը: Սեղաններուն վրայ դրուած էին բազմաթիւ տետրակներ, աշխարհացոյց տախտակներ եւ գիրքեր՝ Ափրիկէի վերաբերեալ:

Պիսմարք իշխանը նախ պատուիրակաց բարի գալուստ մաղթեց եւ ապա դեսպանաժողովը բացեալ յայտարարեց:

Իտալիոյ ներկայացուցչին առաջարկութեան վրայ Պիսմարք իշխանը նախագահ ընտրուեցաւ: Ցեսոյ քարտուղար ընտրուեցան Պ. Ռէյնոր, կոմս Կիլիոմ Պիսմարք եւ փոխ հիւպատոս Շմիթ:

Դեսպանաժողովը վճռեց որ իր խորհրդակցութիւններըզ գաղտնի պահուին:

* * *

Սոյն Դեսպանախորհրդոյ վրայ Տէյլի Նիւզ խմբագրական յօդուած մը գրելով, նորէն կըբոդոքէ Նիժէր գետին վրայ նաւարկութիւնը միջազգային հսկողութեան տակ դնելու առաջարկութեան դէմ: Այս կէտին վրայ, կըսէ ազատական թերթը, որեւէ զիջողութիւն ոչ միայն Անգլիոյ տուրեւառին, հապա նաեւ ամբողջ աշխարհի վաճառականութեան պիտի վնասէ: Անգլիա պէտք է խնդրել Իտալիոյ նման որ նաւարկութեան եւ տուրեւառին ազատութիւնն յայտարարուի Ափրիկէի բոլոր գետոց վրայ ուր տակաւին ազատութիւն չկայ:

* * *

Պերլինէն կը գրեն առ Թայմզ թէ, Պ. Սթանլի հրաւէր չըստացաւ Պերլին գալու եւ իր մասնաւոր ծանօթութիւնները դեսպանախորհրդոյ հաղորդելու: Սթանլի հոն եկած է ծառայեալ Ամերիկայի Միացեալ—Նահանգաց դեսպանին խնդրանօք: Տարակոյս չկայ սակայն որ դեսպանախորհուրդը պիտի կանչէ զինքն որպէս զի ... այս ծանօթութիւնները զորս ինք միայն կրնայ տալ: Կ'ըսուի թէ, ժողովոյ մասնակցողներէն միմիայն երկու հոգի Ափրիկէ գացած են կամ գային կը ճանչնէն:

Անգլիայէն մեկնելէ առաջ, Պ. Սթանլի խել մը գիտնական կաճառներու կողմանէ հրաւիրուած է ծանօթութիւններ տալու համար Քոնկոյի մասին իր ըրած գննութեանց վրայ:

Գաղղիոյ դեսպանը Բարիզէն առ վերադարձին հետեւեալ օրը տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Պիսմարք իշխանին հետ, վճռելու համար անտարակոյս դեսպանախորհրդոյ ներկայացելիք ծրագրոյն վրայ:

Լիագօրք իրենք եւս չեն գիտեր թէ, որոնք են ճշգրիւ այն կէտերն որոց վրայ պիտի վիճին եւ լուծեն:

* * *

Դարձեալ Պերլինէն կը գրեն «Տէյլի Նիւզ» լրագրոյ թէ. Փորթուկալի կառավարութիւնն հրահանգ տուած է իր ներկայացուցիչներուն ժողովէն հրաժարիլ եթէ Սաուրին Քոնկոյի վերայ իր իրաւունքները չճանչուին:

* * *

Իտալական «Տրիբիւնա» լրագիրը կ'ըսէ թէ, դեսպանաժողովոյ մէջ Իտալիոյ ներկայացուցիչք հրահանգ ստացած են իրենց կառավարութենէն խնդրել ժողովէն՝ Արեւմտեան Ափրիկէի ջուրց վրայ նաւարկութեան եւ տուրեւառի ազատութիւն ամեն ազգաց համար, ջնջումն գերեվաճառութեան եւ հաստատումն միջազգային մի յանձնաժողովոյ, որ պաշտօն ունենայ քննել եւ լուծել բոլոր յարուցեալ վէճ ու խնդիր:

* * *

Նոյեմբեր 19ի երկրորդ նիստին կը նախագահէր Հաձֆէլտ կոմսը: Ցանուն Ալմանիոյ ծրագիր մը ներկայեց ժողովին, ուր գրուած էին այն առաջարկութիւններն որոց համար ժողովն որոշում պիտի տայ Քոնկոյի վերաբերութեամբ:

Արեւեստական պատուիրակները վերոյիշեալ յանձնաժողովոյ կողմանէ պիտի լսուին: Յանձնաժողովն աշխարհագրապէս պիտի սահմանագծէ իւրաքանչիւր տէրութեան Քոնկոյի վրայ ունեցած ստացուածները:

Ալմանիոյ եւ Գաղղիոյ համաձայնութեան պատճառաւ յանձնաժողովոյ աշխատութիւնք ութ օրէն աւելի չըպիտի տեւեն հաւանօրէն:

Յանձնաժողովոյ աշխատութեանց լրանալէն առաջ դեսպանախորհուրդն ընդհանուր նիստ չըպիտի ընէ:

* * *

Ըսյս կայ թէ դեսպանաժողովը դեկտեմբերի 10ին վերջանայ: Ինչ որ ալ ըլլայ Ծննդեան տօնին ամեն ինչ լրացած պիտի ըլլայ: Կաբելի էր թէպէտ աշխատութիւնները ... առաջ տանիլ, բայց ժողովոյ մեծամասնութիւնը կաղմող անդամք Պերլինի մէջ գտնուող դեսպաններն ըլլալով, որեւէ մասնաւոր պատճառ մը չունէին աճապարելու:

Տաճկաստան սոյն դեսպանաժողովոյ մէջ իր ներկայացուցչին քով արուեստական կամ արուեստագէտ պատուիրակ կարգած է Օհան էֆէնտի Պաղտատլեան, որ Պերլինի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական է:

* * *

«Թայմզ» կը կարծէ թէ սոյն դեսպանաժողովոյ ճշմարիտ առարկան է ցուցնել թէ Անգլիա կղզիացեալ է Եւրոպայի մէջ եւ թէ Պիսմարք իշխանին քաղաքականութիւնը պատերազմէն իվեր Ֆրանսան եւ Անգլիան իրարու ձգել է, որպէսզի յաջողի իր երկրին տիրել տալ իւր յաղթութիւններուն: Արդ, Ֆրանսան Ալմանիոյ հետ բարեկամացունելով, Աւստրիան եւ Ռուսիան չէզոքացունելով, Իտալիան եւ Սպանիան անկարողութեան մէջ դնելով, ոչինչ արգելք պիտի ըլլայ Պիսմարք իշխանին՝ իրականացունելու համար զոր ինչ իր պարտաւորութիւնը կը ճանչէ:

Դիւանագէտներու այս գումարման արդիւնքը խիստ պայծառ պիտի ըլլայ, կը յարէ Թայմզ: Կամ այն է որ Անգլիա Պիսմարքի առաջարկութեանց պիտի հաւանի, եւ այնատեն յայտնի պիտի ըլլայ թէ տիրողը Պիսմարք իշխանն է, եւ կամ այն է որ Անգլիա չպիտի միաձայնի անոր, եւ այն ատեն անոր կղզիացումը տեսանելի պիտի ըլլայ ամենուն աչաց: Եւ երբ Անգլիա միանգամ կղզիանայ, երբ Աւստրիա եւ Ռուսիա ազատութիւն գտնեն Արեւելքի մէջ բոլորակելու, երբ Իտալիա չլսէ եւ երբ Սպանիա բարեբաղդ ըլլայ իր չէզոք մնալուն վրայ, այն ատեն ալ ոչինչ արգելք պիտի ըլլայ Ֆրանսայի եւ Ալմանիոյ որ համաձայնին եւ վերջ տան իրենց հակառակութեան:

* * *

Սպանիոյ նախարարապետ Պ. Քանովա տել Քասթիլլօ, կ'ըսէ անգլիական թերթի մը Մատրիտի թղթակիցը, կը կարծէ թէ Անգլիոյ եւ եւրոպական ցամաքի տէրութեանց միջեւ վէճի մը ծագումն անխուսափելի է, թէ այդ վէճը կէս դարէ ի վեր ծագելու վրայ էր եւ թէ այժմ պատրաստ է տեղի ունենալու: Պերլինի դեսպանաժողովը պատեհութիւն մ'է այդ առիթն ընծայելու համար: Եւրոպեան ցամաքի տէրութեանց նաւային զօրութեանց անհնարին զարգացումը, եւ Ալմանիոյ ու Ֆրանսայի չափազանց գործունէութիւնը՝ զոր կ'ընեն անդրծովեան նորանոր գրաւումներ ընելու համար, մտաւոր ... տագնապի մը կամ Մեծն Բրիտանիոյ ծովային գերիշխանութեան դէմ բացուած թշնամութեան մ'... անկասկած է, ... ւանականաբար Ալմանիան պիտի նախաձեռնէ:

—

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Բարիզ 21 նոյ. — Նախարարաց ժողովոյ նախագահ Ժիւլ Ֆէրրիի խնդրանաց վրայ Երեսփ. ժողովը մեծամասնութեամբ մերժեց Պ. Քլէմանսոյի մէկ առաջարկութիւնը, որով կը խնդրէր ամբողջապէս հրատարակել Թոնքինի համար խնդրուած վարկերը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովոյ տեղեկագրութիւնները:

—

Պուքրէշ 21 նոյ. — Երեսփոխ. ժողովոյ ընտրութեանց արդիւնքը մեծ մասամբ նպաստաւոր է Նախարարութեան:

—

Բարիզ 21 նոյ. — Երկրագործական ընկերութեան ժողովը փափաք յայտնեց որ, կառավարութիւնն օտար երկիրներէ Ֆրանսա ներմուծեալ ալիւրներուն եւ ցորեններու մաքս տուրքն աւելցունէ:

—

Հանոյի 22 նոյ. — Չինացիք նոր պարտութիւն մը կրեցին Տուօքի մէջ Քլէր գետոյն վրայ:

Այս ճակատամարտին մէջ Գաղղիացիք 8 հոգի մեռեալ եւ 25 հոգի վիրաւորեալ ունեցան:

—

Իսմայիլիա 21 նոյ. — Նոյեմ. 11էն 20 Սուէյզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 75, տասնօրեայ հասոյթն է 1,420,000 ֆր.

—

Բարիզ 24 նոյ. — Երէկ քոլէրայէն մեռան 19 հոգի, իսկ այսօր 6:

—

Ցլճեր 21 նոյ. — Օրանի մէջ 11 հոգի մեռան քոլէրայէն:

—

Մարսիլ 24 նոյ. — Թուլոնի մէջ 7 հոգի մեռան քոլէրայէն:

—

Բարիզ 24 նոյ. — Քաւալէ ծովակալին մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ, 400 հոգիէ բաղկացեալ գաղղիական զօրախումբ մը Քէլունկէն ի Թամսուի ճամբուն վրայ բարձրացուցած պարիսպները խորտակեցին:

—

Լոնտոն 23 նոյ. — Երէկուան Հասարակաց Խորհրդարանի նիստին մէջ Պ. Կլատսթօն, ի պատասխանի մի հարցման որ ուղղուեցաւ կառավարութեան լորտ Նորթպրուքի տեղեկագրոյն եւ անգլիական կառավարութեան առաջարկին մէջ ... բանելիք քաղաքականութեան վրայ, հաստատեց թէ այդ տեղեկագիրն Եգիպտոսի գանձային տագնապին վճռական վերաբերութիւն ունի:

Կառավարութիւնն ընդունելով լորտ Նորթպրուքի առաջարկութիւնները, այժմ կըզբաղի գանձային ծրագիր մը յօրինել ... գանձային վարչութեան դժուարութիւնները եւ որ մեծ տէրութեանց հաւանութեանը պիտի դրուի:

Պ. Կլատսթօն հրաւիրեալ ըլլալով Խորհրդարանին հաղորդել կառավարութեան ձեռք առնելիք միջոցները, մերժեց յայտարարելով թէ կանխահաս պիտի ըլլայ այդ միջոցները Խորհրդարանին նշանակել մեծ տէրութեանց հաղորդուելէ առաջ:

—

Գահիրէ 22 նոյ. — Սըր Էվլին Պէյրինկ լորտ Վօլսլի զօրավարէն հեռագիր մը ստացաւ հաստատող թէ զօրավարը միշտ Տօնկոլա կը գտնուի եւ Տէպպէ ղըրկուելիք զօրագունդերը կըպատրաստէ:

—

Գահիրէ 22 նոյ — Տօնկոլայէ Միւտիրին կողմէ հոս հասած հեռագիր մը կը հաստատէ թէ զօրավար Կորտոնի ղրկուած պատգամաւորներ Խարթումէն դարձած են, եւ կըհաստատեն թէ Կորտոն միշտ ապստամբաց պատահական յարձակումներն յետ կը մղէ, եւ թէ ուտելեաց պաշարք առատ են Խարթումի մէջ:

—

Աղեքսանդրիա 23 նոյ. — Տօնկոլայէն հասած լուրեր կըհաստատեն թէ, այս վայրկենիս Ասուանի եւ Տօնկոլայի միջեւ յուղի գտնուող անգլ. զօրաց թիւն 9500 հոգին կ'անցնի: Ցաւելուածական զօրաց առաքումն կը շարունակէ Նեղոսի վրայ:

—

Աթէնք 23 նոյ.—Ազգ. ժողովն այսօր ընտրեց իր մշտնջենի մասնաժողովները: Պ. Թրիքուփի առաջիկայ գանձային տարեշրջանի հաշուեկշիռը ներկայեց, եւ յայտ

նեց թէ վաղը բացատրութիւն պիտի տայ։ —

Աթէնք 24 Նոյ.—Երեսփ. ժողովոյ այսօրուան նիստին մէջ, Պ. Թրիքուփի գանձային հաշուեկշիռը բացատրեց, ըստ որոյ առաջիկայ գանձային տարեշրջանի ելեւմուտք 83 միլիոն 641,547 դրախմէի կը բարձրանայ, իսկ ծախքը 83 միլիոն 252 հազար 933 դրախմիի, որ 388,614 դրախմիի յաւելումմը կը թողու, Նախարարն հաստատեց թէ աւելի մեծ յաւելում մը պիտի կրնայ ունեցուիլ։

Նախարարն յարեց նաև թէ, նոր փոխառութեամբ կառավարութեան ստանձնած պարտքն այս հաշւոյ մէջն է, ինչպէս նաև քարիւղին և ուրիշ մենաշնորհներէ գոյացած հասոյթք։

Նախարարին բացատրութեան համեմատ, քաղաքային վարչութեան մէջ 9 միլիոն զեղչում՚մը պիտի ըլլայ։ Պ. Թրիքուփի խիստ մանրամասն բացատրութեանց մէջ մտաւ վարչութեան բոլոր ճիւղերուն վրայ և ցոյց տուաւ, որ ընդդիմադիր կուսակցութեան ամբաստանութիւնք՝ թէ կառավարութիւնն անօգուտ ծախքեր բրած ըլլայ՝ զրպարտութիւններ են միայն։

Պ. Թրիքուփի յետոյ երկարօրէն խօսեցաւ նոր փոխառութեան խնդրոյն վրայ և բացատրեց թէ այս փոխառութիւնը խիստ նպաստաւոր հովանաւորութեանց տակ եղած է և Թղթադրամին չէջաբերութեանն քաշուիլը կրնայ երբ իրողութիւն մը նկատուիլ։

Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը ծանուցագրով ծրագիր մը ներկայած է Նախարարաց խորհրդոյն, որով առևտրական դաշնագրոց խնդրոյն նկատմամբ Օսմանեան և Աւստրիական կառավարութեանց միջև կատար[…] վրայ կը-տրուի։ —

Ադրիանուպոլսէն եկող ուղեւորք կըպատմեն թէ այս օրերս առատ ձիւն տեղացեր է այն կողմերը։ —

Էնկիւրիի մէջ Թուրք վարժապետներ հասցնելու համար տեղացիք վարժապետանոց մը հիմներ են։ —

Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը, Կ. Պոլսոյ ամերիկեան դեսպանատան միջոցաւ հրաւէր ղրկած է Բ. Դրան մասնակցիլ Նոր Օրլէանի տիեզերական Արուեստահանդիսի (Թղթատարական ճիւղին), որ պիտի բացուի 1885 մայիս 31ին,

Բ. Դուռը սոյն հրաւիրագիր հեռագրոց և Թղթատարութեանց ընդհ. տնօրէնութեան հաղորդեց, հարկ եղած ձեռնարկութիւնները կատարելու համար։ —

Ծովային Նախարար Հասան փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնախումբ մը որ քանի մը բարձրաստիճան պաշտօնատարներէ և Վ... փաշայէ կը բաղկանայ Պոլսէն Դարդանէլ ուղևորեցաւ։ Կըկարծուի թէ սոյն յանձնախմբի պաշտօնն է ծովամրի փորձեր կատարել։

—

Աւստրական նախարարութիւնը տեղական մի քանի ընկերութեանց արտօնութիւն տուած է Ադրիանուպոլսոյ գաւառին այլևայլ կողմերն արծաթախառն կապարի, ծծումբի եւայլ մետաղոց խուզարկութիւն ընել։

—

Գանձաց պաշտօնատունն արտօնութիւն խնդրեր է Բ. Դռնէն՝ 100 հազար ոսկւոյ փոխառութիւն մ'ընել Օսմանեան Կայսերական Դանքայէն։ Կը կարծուի թէ այս գումարի մեծ մասը կայսերական զօրաց թոշակներու վճարման պիտի յատկացուի։

ԴԱՏԵԼՈՒ ԱՐՀԵՍՏԸ

Դատարանաց տարեկան արձակուրդը լրանալով կրկին բացուած առթին, ընդհանուր փաստաբան Պ. Պէրթրան Փարիզի վերաքննիչ Ատեանին մէջ ճառախօսութիւն մ'բրած է, որոյ նիւթն էր «դատելու արհեստը»։ Պ. Պէրթրան սոյն ճառախօսութեամբ արդի ատենակալներու նկարագիրն բրած է։

«Փաստաւորութիւնը, կըսէ ընդհանուր փաստաբան Պ. Պէրթրոն, կարծիքէն կամ գաղափարէն աւելի ահեղ իշխան մ'է, ոչ թէ ձեռք ձգած յաղթութիւններով, հապա այն գաղտնի ճնշողութեամբ՝ զոր կամքին վրայ կըներգործէ։ Փաստաւորութիւնը կամաց վրայ ծանրանալով զայն ջլատելէ զատ նաև անոր բոլոր զօրութեան կը յաղթէ։ Դատաւորը պէտք է որ՝ զերծ նիւթական հոգերէ՝ զերծ ըլլայ նաև փաստաւորութենէ։ Դատաւորին մեծ իւ պաշտօնը՝ ուր սակայն կը նշուլի իր անձնաւորութիւնը, պէտք չէ որ հաչակի հետամուտ ըլլայ։ Ամենէ փոքր դատարանի մը դատաւոր կամ ամենէ մեծ Ատեանի նախագահ՝ նա իր աթոռոյն վրայ միևնոյն իշխանութիւնն ու միևնոյն ազատութիւնն ունի։ Սակայն դատաւորական ուխտին կամ կարգին մէջ տեսակ մը գերիշխանութիւն կայ։ Այս ինչ դատաւորն օրինակի աղագաւ որ գոհ է իր վիճակէն, իր անձնասիրութիւնը վիրաւորեալ կը տեսնէ այն ինչ դատաւորին իրմէ ունեցած նախապատուութեամբ։ Այն ատեն կըսկսի հնարագրել։ Եթէ աւելի պատուաւոր է անկէ՝ կը գնէ, կը խուզէ անոր ընթացքը, եթէ աւելի վաստակ ունի՝ տասը ու տարեկանի մէջ կը համբերէ և կըսպասէ օր մը յաղթել անոր։ Եթէ յաջողի՝ փառասիրութիւնն ու բարձրամտութիւնը կըսկսին սողալ իր երակաց մէջ։ Հոսանքը սակայն չուտով կը յամրանայ, վասն զի այդ կրից յատկութիւնն է երբեք գոհ չըլլալ, ուստի դարձեալ կըլնայ նա իր մասնաւոր սեփական տրամադրութեան մէջ։ Իսկ եթէ ընդհակառակն չյաջողի, և մնայ իր առաջին վիճակին մէջ միայն, […] ութիւնը կըսառի թէ, փառասիրութիւնը […] ու գիւտերն միայն կը թողու իբր հետք։ Իր պաշտօնն ալ ամեն յօժարութիւն ու հրապոյր կը կորսնցնէ։ Երևակայութիւնն յօժար ընդունիլ տուած էր իրեն որոց փայլուն երևոյթը ներկան կը նսեմացնէ; իր անձնաւորութիւնն տարինցուցած է նա, իսկ՝ էր կըձգնի վերականգնել զայն։ Սովորութիւն բռնած է այս կամ այն անձին խորհրդով կամ չաշու ականկալութեամբ վճիռ տալ։ Ուղիղն ու ճշմարիտն անձնաւորած է այս կամ այն մարդոց մէջ զորս փոփոխական կը տեսնէ այս վերջնոց հետ։ Յայնժամ իբր ուրուական կընկայէ զանոնք, այսինքն զուղիղն ու ճշմարիտը զորս կը հալածէ անզօրութեան ձախող բարկութեամբ։

Կամքին այս տկարութեանց կարելի է յաղթել ճշմարիտ անկախութիւնն ապահովելով և զայն կրթելով։

Հակառակ բոլոր կարծեաց, այն պայմանները, որոց մէջ ատենակալը կամ դատաւորն իր պաշտօնը կըկատարէ այսօր, աւելի նպաստաւոր են քան այն որ ամկօրէն անկախութիւն կը կոչուի։ Արդարև, ա՛յլևս քահանայական ուխտ մը չէ դատաւորութիւնը, նա ընկերական պաշտօն մը կը կատարէ։ Դատաւորը գիտէ թէ դատաւորական իշխանութիւնն իրեն պաշտօն չունի քննել կամ հսկել միւս իշխանութիւնները, որոց կրնայ անբ դառնալ՝ եթէ գիտնայ հաւասարել, իսկ եթէ գիտնայ տիրանալ անոնց, նոքա պիտի ծառայեն իրեն։ Գիտէ որ հանրային քննիչ մը չէ ինքը, այլ միայն «դաշտին ու մարգարտին դատաւորը»։ Բայց գիտէ նաև թէ իր դերը կը չափի իր արժանաւորութեան մէջ ինչ որ կը կորսնցնէ իր փառաց մէջ, և եթէ Ատեաններն ու դատարանք Խորհրդարաններ չեն, գոնէ երկրին վեհագոյնը չըգար բաղդել հոն անոնց հրամայելու համար։

Ուրեմն ինչ պէտք է դատաւորի մը ճշմարիտ անկախութիւն ունենալու համար։ — Պէտք է գիտնալ կանոնաւորել իր կեանքը, գիտնալ ճանչնալ այն փայլունը՝ որ ձեռք կը ձգուի պարտաւորութեանց ամենէ խիստ ու ամենէ հրապուրիչը կատարելով, գիտնալ ուրիշին օգտակար ըլլալ՝ ի խաղաղութիւն զարգացնելով իր բարոյականն ու իր խոհականութիւնը։ Եթէ յաջողի առ այս, ոչ ոք և ոչ ինչ պիտի կրնայ վրդովել զինքը։ Ներբող կամ քննադատութիւն, մեծութիւն կամ երեսնկեցութիւն, պատիւ ընդունելու կամ մերժելու, բոլոր ասոնք չը պիտի ծռեն իր աչքին, ո՛չ պիտի բաղձայ առ այդ ոսկի և ոչ պիտի ցաւի անոնց համար։

Այսքան ճգանց ի փոխարէն վարձատրութիւն, չեմ խոստանար դատաւորին ոչ հարստութիւն, ոչ համբաւ, ոչ բարձ ու պատիւ, այլ յարգանքն այն մարդոց՝ որք իր պաշտօնակատարութեան մէջ կը տեսնեն զինքը, և այն զուարթութիւնն ու լքմնութիւնը՝ զոր կուտայ կատարուած պարտաւորութեան մը զգացումը, և վերջապէս եթէ ունի տակաւին փափագելու տկար կողմ մը կիրք մը, ուրիշին արտայայտութիւնները բարձրէն դիտելու գաղտնի հաճոյքը։»

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԹԱՐԹԱՆ ԱՆՏՐԷԱ

(Նորանոյութիւն և վէրք)

—

Ցեա ընթերցման Կառավարութեան տեղեկագրին որ ուղեւալ էր առ ընդհանուր Դատախազութիւն և զոր հրատարակեցինք մեր նախորդ թուով, ընդհանուր դատախազ Թէվֆիք պէյ խօսք առաւ և հետեւեալ կերպով պաշտպանեց հանրային դատը.—

«Կը տեսնուի որ ամբաստանեալք ալ բացորձակապէս աւազակութեան յանցանօք մեղադրեալ են, ուստի դատարանք կը պարտաւորի այժմ յանցանաց ստուգութիւնը քննել, վասն զի — Նախ սկիզբէն մինչև հիմայ եղած վկայութիւնք և թէ բերանացի և թէ գրաւոր կերպով […] ցուցնեն կը յայտնեն զորդապէս որ, ամբաստանեալոց մէջէն Եօրկի Լիւլիաքօ կոչուեցան վրայ պընդ. պող անձն՝ տաս և անդ աւազակութիւն ընող Թարթան Անդրէան է, հետեւաբար այդ անձին աւազակապետ մ'և միւսներուն իրեն ընկերակիցներ ըլլալնին ապացուցեալ։

Երկրորդ, ի նպաստ ամբաստանեալոյն եկող վկայից վկայութեան եղանակին նայելով երկու կարգի կըբաժնուին, որ հանրային դատը չհերքելէ զատ նաև կըլուսաբանեն և կըպաշտպանեն զայն։

Հանրային դատը չեն հերքեր,— վասն զի վերի բաւածին համեմատ երկու մասի բաժնեալ գտնուող վկայից մէկ փոքր մասն ամբաստանեալ այս անձին Թարթան Անդրէան չըլլալը վկայելու համար բերուած է, մինչդեռ մենք բազմաթիւ և բազմադիմի վկայութիւններով յիշեալ անձին Թարթան Անդրէա անունով աւազակութիւն ընող անձն ըլլալը կ'ապացուցանենք։

Արդէն յայտնի է որ չեղածն ապացուցանելու վկայութիւն չընդունուիր, բայց եթէ վայրկեան մ'ընդունինք իսկ թէ կ'ընդունուի, վկայից «այս այն Անդրէան չէ» ըսած մարդերնին ուրիշ Թարթան Անդրէա չըլլայ չհետեւիր, ուստի տրամաբանական չէ հետեւցնել թէ մեր ունեցած դատը բոլորովին վերաբերութիւն չունի բուն Թարթան Անդրէայի դատին։

Հանրային դատը կըլուսաբանեն և կըպաշտպանեն,— վասնզի միւս մասն ևս այս մարդուն Եօրկի Լիւլիաքօ անունով ճանչցած ըլլալնին միայն կըվկայեն և ոչ թէ աւազակ չըլլալը, և մեր դատն ալ ճիշդ այն է թէ, այս մարդն իր անունն ու կերպարանքը փոխելով կ'ընէ աւազակութիւն և լեռներուն մէջ Թարթան Անդրէա իսկ քաղաքաց և գիւղորէից մէջ Եօրկի Լիւլիաքօս անունը կուտայ ինքզինքին, և վկայից մէկն ալ ըսած է թէ, այս Թարթան Անդրէան Միխայլիցի Կոստանդի անունով տեսած է։ Արդ, այս անուանափոխութիւնն ընդհանրապէս այս տեսակ չարագործաց մէկ յատկութիւնն ըլլալն յայտնի ըլլալով, այս վկայից վկայութիւնը մեր դատը չհերքելէ զատ, նաև կըպաշտպանէ զայն։ Ուստի այս և ուրիշ արդէն յայտնուած պատճառներուն և ապացոյցներուն վրայ յենլով կըխնդրեմ դատաւորներէն որ ամբաստանեալոց յանցապարտ ըլլալնուն վճիռը տայք։»

Ասոր վրայ Թարթան Անդրէայի փաստաբանն երկար գրութիւն մը կարդաց, որոյ պարունակութիւնը սա է, թէ իր պաշտպանեալը Թարթան Անդրէա աւազակը չէ, թէ Արկուշի Եօրկի Փէթրիֆանոսն է և այս անունով Սէօքէ և այլ տեղեր կենդանեաց առևտուրով զբաղիլն ալ յատնուու ծանօթ է, և թէ յատուկ ծանօթ բանի մը նկատմամբ վկայութիւն ըսել չէ, թէ՝ թէպէտև վկայից ոմանք Թարթան Անդրէան է ըսած են, բայց դատարանին մէջ բերանացի ըսածնին հակառակ էր հարցաքննիչ դատաւորին առջև ըսածնին, թէ իր պաշտպանեալը բանտը գտնուած միջոցին, Թարթան Անդրէա աւազակը Պայընտըրլի Բաքալ օղլու Եանին և երեք ամիս առաջ ևս Զիբրինճէէն Բրիսաօնեայ անհատ մը լեռը տանելով փրկանք պահանջած և ընդունած էր, հետեւաբար իր պաշտպանեալն այդ Թարթան Անդրէա աւազակը չըլլալուն համար, անոր արձակումը պահանջեց։

Ընդհանուր դատախազն առ այս պատասխանեց. Փաստաբանին […] ուշադրութեան արժանի մէկ կէտ միայն կայ, և այն ալ սա է թէ, Թարթան Անդրէան իր պաշտպանեալը չըլլալն ապացուցանելու համար, քանի մ'ամիս առաջ Թարթան Անդրէայի կողմէ երկու հոգի լեռը տարուած և փրկանք առնելով արձակած ըլլալը կըյիշէ։ Բայց այդ պարագան բոլորովին անհիմն է, վասն զի, ստոյգ է որ այն միջոցներուն այդպիսի տարաձայնութիւն մ'եղաւ, բայց յայտնի ստութիւն ըլլալը պաշտօնական քննութիւններով ապացուցուեցաւ, ինչպէս որ դատարանին ներկայացուած Կառավարութեան տեղեկագրին մէջ ևս յիշուած է։

Անդրէայի փաստաբանն յարեց թէ, եղած դատը կարծեաց և հաւանականութեան վրայ հիմնեալ է, և թէ ընդհանուր դատախազը թէպէտ պաշտօնական քննութիւն եղած է կըսէ, սակայն այդ ևս անստոյգ է։

Ընդհանուր դատախազը կըրկնեց թէ, վկայից կարդէն համարուող այս պարագաներն ամփոփող գրութիւնք ամբողջապէս դատարանին յանձնուած են, և զանոնք դուրս հանելով կարդալ տալը դատարանին հրամանէն կախումն ունի, սյսու հանդերձ դեռ քիչ մ'առաջ կարդացուած կառավարական գրութեան մէջ ևս այս մասին պաշտօնական բացատրութիւններ կային. ուստի փաստաբան էֆէնտիին կարծածին նման հանրային դատը կարծեաց կամ հաւանականութեան վրայ հիմնեալ անստոյգ բան մը չէ։

Անդրէայի պաշտպան փաստաբանը կըկնեց իր բանձերն և իր պաշտպանեալին արձակումը խնդրեց։

Սէթասի փաստաբաններէն Նիսմայիլ էֆէնտի ըսաւ թէ, վկաներէն Փափազ Օղլու Եանի իր պաշտպանեալոյն յանցապարտութեան համար ոչինչ ըսաւ և Պաղտատցի Իսմայիլ էֆէնտիի վկայութիւնն ևս կարծեաց վրայ հիմնեալ է, իսկ Թախթաճըի Մուրատ դատարանի մէջ վկայած չըլլալով գրաւոր յայտարարութիւնն անընդունելի է, ուստի իր պաշտպանեալոյն աւազակութեան կամ մեղսակցութեան մասին որևէ յայտնութիւն հաստատած չըլլալուն համար խնդրեց որ անպարտ արձակուի։

Փաստաբան Րիֆաթ էֆէնտի ևս ըսաւ թէ, իր պաշտպանեալն եղող Սէթասօ Ալյոշի մուխթէսարքիին կողմանէ Իզմիր ղրկուած է 99 տարւոյ սեպտ. 29 թուականաւ գրուած գրութեան մը հետ, իսկ Փափազ օղլու Եանին լեռը հանուած է միևնոյն տարւոյ հոկտ. 16ին, և 9 օր լեռը մնալէ ետև նոյն ամսոյ 25ին ազատութեան առջև իր յայտնութիւնն բրած է, հետեւաբար իր պաշտպանեալ և Թարթան Անդրէա կոչուած անձինք ձերբակալեալ էին երբ յիշեալ Եանին լեռը տարուեցաւ։ Նաև Թախթաճըի Մուրատ իր պաշտպանեալոյն նկատմամբ ճշմարտութեան հակառակ խօսքեր բրած ըլլալը խոստովանած է, ուստի խնդրեց որ իր պաշտպանեալն անպարտ արձակուի։

Միւս փաստաբան Սարգիս էֆէնտի ևս ըսաւ թէ, Թախթաճըի Մուրատ թէպէտև ըսած է թէ Փափազ օղլու Եանիի համար նամակը գրողն իր պաշտպանեալն եղող Սէթասօն է, սակայն Սէթասօ բնաւ գիր չգիտեր, ուստի խնդրեց նմանապէս որ անպարտ արձակուի։

Ամբաստանեալներէն Անաստասի փաստաբան Վասիլաքի էֆ. ըսաւ թէ, իր պաշտպանեալը կենդանեաց վաճառական մ'է և թէ բնաւ աւազակութիւն բրած չէ, և […] համար խնդրեց որ նա ևս անպարտ արձակուի։

Այս բոլոր յայտարարութիւններէ ետև նախագահն հարցուց փաստաբաններուն թէ, տակաւին ուրիշ ըսելիք մ'ունէի՞նք կամ ոչ։ Փաստաբանից պատասխանին վրայ թէ ուրիշ ըսելիք մը չունին, նախագահն յայտարարեց թէ այս դատն այլ ևս վերջացած է, և օրը տարաժամած ըլլալուն համար ըլլալիք խորհրդակցութիւններն հետեւեալ աւուրց կըթողուին։ Ատեանը փակուեցաւ, և հետաքրքիր ունկնդիրք մեկնեցան սպասելով որ դատարանին վճիռն արձակուի։

Դատարանն երկար խորհրդակցութիւններէ ետև վերջապէս եօթներորդ օրն այսինքն անցեալ չորեքշաբթի օր իր վճիռն արձակեց, ինչպէս ծանուցած էինք նախորդ թուով, որ Թարթան Անդրէա ամբաստանեալ անձին բուն իսկ այդ անուամբ աւազակութիւն ընող անձն ըլլալը ճանչելով՝ պատժական օրինաց 62րդ յօդուածին համեմատ տասն և հինգ տարի թիապարտութեան կըդատապարտէ, իսկ միւս ամբաստանեալներն անպարտ կ'արձակէ։ Դատապարտեալն յայտարարած է թէ վճռաբեկ Ատեանի պիտի դիմէ։

—

Ոստիկանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք հետեւեալ տողերուն վրայ զորս կըգրեն առ մեզ Պայընտըրէն Նոյեմբեր 14 թուականաւ.—

«Անցեալ եօթն ամիս առաջ Թուրգութլի Ահմէթճըի գիւղը Ցակոբ անուն հայ անհատի մ'մարմինը թափուած էր։ Զմիւռնիոյ հարցաքննիչ դատաւորին միջոցաւ եղած քննութիւնք ապարդիւն մնացին և չկարողացան սոյն ոճրագործութեան հեղինակներն երևան հանելու։ Սպանեալ Ցա-

վրբին տարարադ կինը մինչեւ մօտ ժամանակներս իր երկու որբ զաւակօք կը բնակէր իր տունը, իսկ վերջին ատեններս իր դրացիներն եղող Սարանտօղլու անուն անպարկեշտ և չար կնիկէ մ'անձուր թշնամանք, հալածանք և մինչեւ իսկ հարուածներ կրելով՝ յուսահատեալ ստիպուեցաւ իր 'ոգքաւոր բնակարանը վաճառել և ուրիշ բնակարան մը վարձել՝ զինքն, իր որբերն ու իր մայրը պատսպարելու համար, որով յիշեալ կնոջ բռնութիւններէն զերծ կը մնար գոնէ: Այսու ամենայնիւ խեղճ կնոջ կացութիւնն աւելի կը վատթարանայ, վասն զի բարոյական տառապանքէ զատ, նաեւ կ'իյնայ նիւթական տառապանաց մէջ, այսինքն անկարող կ'ըլլայ տան վարձքը վճարել և բարոյական նեղութիւնը նիւթական տառապանքէն նախամեծար համարելով կ'ուզէ կրկին իր սեպհական տունը դառնալ: Սակայն երբ յիշեալ անպարկեշտ կինը կ'իմանայ իր նախկին դրացուհւոյն այն դիտաւորութիւնը, հրապարակաւ կը գոչէ փողոցին մէջ. «Օ գորը «պիր քէրրէ կէլսին թէքրար պունտէ, օնուն գօճասընըն ըլ գան«լարընը տէօքտիւրմիւյիմ կիպի, «օնուն գանլարընը սախի չու«բուգա տէօքէյիմ», այսինքն՝ «այդ կինը թող գայ կրկին այս տունը, անոր էրիկին կարմիր արիւնները թափել տուածիս նըման, իր արիւնն ալ թափեմ այս տեղ»: Արդ, Սարանտօղլուի այս խօսքերն ուշադրութեան և հետեւաբար Ոստիկանութեան քննութեան արժանի են, վասն զի պատժական օրինաց 184 յօդուածին վերջին հատուածին պատժապարտութեան տակ կ'իյնան»:

Պայծառափայլ մեր թղթակցին նոյն տողերը բացայայտ ըլլալով, հարկ չկայ մեր կողմէն խօսք աւելցնելու, միմիայն կը պարտաւորինք իրեն հետ ձայնակցելով Ոստիկանութեան ուշադրութիւնն հրաւիրել յանուն արդարութեան և օրինաց:

—

Կ'իմանանք թէ քաղաքիս մէջ Կրթական խորհուրդ (Մուարիֆ մէճլիսի) մը կազմուած է որոյ անդամ կարգուած են Սալէպճի Զատէ Հաճի Ահմէտ, Հաճի Հաֆըզ Սիւլէյման, Վարչական ժողովոյ ատենին քարտուղար Բանթար Աղասը Զատէ Մուսթաֆա, Մէքթէպի Լիվա Մուհասէպէճիսի Նուրի, Շէյխ Շէվգուլլահ, Հաքիմ Աղա Զատէ Հալիլ, Պալեօղեան Մանթէոս, Կարապետ, Թօսթաքի, Մօլլա Սալա, Խայիմ Ալտողապաքի և Շապճի Զատէ Եուսէֆ էֆէնտիները:

—

Երկուշաբթի օր կառավարութեան դուռը մարդահամարի գործոց վերաբերութեամբ ժողով մը կազմուած ըլլալը նախորդ թուով իմացուցած էինք: Մեր առուգածին համեմատ, ի մէջ այլոց որոշուեր է յիշեալ ժողովոյ մէջ, որ քաղաքիս մարդահամարը կատարող չորս բաժանմունք սաաք բաժանմանց վերածուին, որպէս զի կարելի ըլլայ քիչ միջոցի մէջ այս գործն ի գլուխ հանել:

—

Մարդահամարի գործոց վաղ ընդ փոյթ կատարման համար քաղաքս եկող Զիա պէյ, որոյ գալուստը նմանապէս նախորդ թուով ծանուցինք, շաբթու մէջ այն գործոց համար Մաղնիսա գնաց և հինգշաբթի վերադառնալով երէկ Այտընի ուղեւորեցաւ:

—

Պոլսոյ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ, պաշտօնական ամեն քննութիւն կատարուելով ստուգուած է որ, Տիկին Անժէլիք Տէտէեան, որոյ եղերական մահն այնքան տարաձայնութեանց տեղի տուաւ քանի մ'ամիս առաջ, ինքն իր ձեռօք վերջ տուած է իր կենաց, և ուստի ոչ ոք պատասխանատու է:

—

Գրած էինք թէ գաւառի գանձային վերատեսչին խնդրանօք, քաղաքապետութեան երկու շրջանակաց նախագահք առժամանակեայ կերպով իրենց պաշտօնէն քաշուած էին: Արդ, իրենց նկատմամբ եղած քննութիւններն աւարտելով դարձեալ իրենց պաշտօնին վերադառնալու հարկ տեսնուեցաւ, ուստի երեք օրէ ի վեր կրկին ձեռք առած են իրենց նախագահական պաշտօնը:

—

Թիրէի կառավարութեան դըրան մօտ տան մը մէջ հրդեհ ծագելով ամբողջովին հրոյ ճարակ կըլլայ, և տան տիկինն յանկարծ բոցերէ պաշարեալ՝ չկրնալով դժբաղդաբար ինքզինքը ազատել՝ կ'այրի:

Հրդեհին կառավարութեան դրան մօտ ըլլալուն համար բանտարկեալներէ ոմանք պատեհ առիթ քաղելով փախչիլ փորձեր են, բայց Գայմագամին և հազարապետին աչալրջութեան շընորհիւ ոչ ոք կրցեր է խուսել:

—

Ուրլայի Գայմագամը կ'իմացնէ թէ, Պլազմէնի քարանթինան ասկաւին այս ժամուս կըպասեն 4 գաղ. 3 անգլ. և 3 հելլ. շոգենաւք, և թէ ճանբորդաց առողջական վիճակը շատ գոհացուցիչ է:

ԵՐԱԶ

Գեղազըւարճ բուրաստանի
Մը թփոց մէջ բազմագունի,
Սիրատարփէր թըւէր թէ նոր
Զուարթուն հրեշտակ մի երկրաւոր,
Ձեռը բանած վարդ, մանիշակ,
Իմ հետը նէ ո՜հ միայնակ
Խօսակցելով միշտ ժըպտադէմ
Ման գայր հեզիկ և սիգաճեմ:
Քանի՛ ուրախ և երջանիկ
Էի ես անդ. ի՜նչ ժամ քաղցրիկ.
Նորա քընքոյշ թևը փափուկ
Իմ բազկիս մէջ պահած՝ ծածուկ
Սեղմէի զայն ես մերթ ուժգին
Հուպ իմ սրտիս տրոփումներին.
Շոյէի զայն անզգալապէ՛ս . . .
Հառաչներ դուրս տալով կըրծքէս . . .
Հեշտ քաղցրաժիտ ցնծումներ զով
Նորա երկայն թուխ մազերով
Այնպէս մեղմիկ միշտ խաղային,
Որ մերթ կարծես զոյգ հերային
Թևեր նորա գիրգ ուսերուն
Ցօղինէին սիրազեղուն:
Եւ նէ ո՛րչափ էր գեղանի.
Ա՜հ ի՜նչ տխուր հիանալի.
Սև սև ալու աչեր՝ նորա
Սրտիս թըրթռուն էջից վըրայ
Քանդակէին չգիտեմ ի՞նչ,
Բան մը սակայն խոր և անշիջ:
Չէի կարող ես բարբառիլ,
Թուլացած էր շըրթանցըս ջիլ.
Ուզէի ես միտքըս ասել,
Չէի գտներ խօսքերուս թել . . .
Եւ հազիւ հազ դողդոջ ձայնով
Բառ մը նորա ականջին քով
Փըսփըսացի ո՜հ յա՛նկարծ ես՝
Թէ «սա՛ն ինձ, զիս կըսիրե՞ս».
Շառագունեցաւ նէ նոյնհետայն,
Յանարձեցոյց իր կուսական
Սիրուն աչերն. և լուռ, լըռիկ,
Ձեռքի փունջէն մի վարդ ծաղիկ
Ինձ ընծայեց իր մատներով:
Ընդունեցայ ապշած՝ փութով
Եւ այդ նուէրը սիրաբոյր,
Եւ ուզեցի սոսկ մի համբոյր
Քաղել նորա ամբիծ ճակտէն
Այս մեծ շնորհին 'ի փոխարէն . . .
Սակայն ափսո՛ս, շատ շատ ուշ էր,
Վաղուց բացուած իմ հէգ աչեր,
Դիտէին մերկ մենարանիս
Տըխուր պատերն. հոն հոս չորցիկ
Փընտըռելով հետքը նորա.
'Ի զո՜ւր. երազ էր ըսի սա.
Ե՞րբ վերջապէս պիտի լինի
Սորա իրաւը կենդանի . . . .:
Եւ աչա հոծ դառն արցունքներ
Թացին այտերս իմ սըգաւէր:

Փոնդէնըլը — ԼԱՅՈՒՆԻ
14 Նոյ. 1884

ԱԶԴ

ԳՐԻԳՈՐ ԼԹԻՋԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Մետաքսեայ և ասլէնէ կերպասներու,
Բամպակեղէնի և այլ և այլ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
որ Աշնանամ խանի գիմացն է, պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ մեծաքանակ ընտիր ապրանքներ առցած է, որոց գննեցուութեան համար կապահովէ յաճախորդները:

Maison Coldenberg Frères.

ԳՈԼՏԵՆՊԸՐԿ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ, արանց և տղայոց համար ձմեռուան հագուստներու մեծ հաւաքածոյ մը առցած ըլլալով Եւրոպայէն լոկ ձմեռուան եղանակին համար Նոր վաճառատուն մ'ալ բացած է Շիշէճիլէր փողոց, թիւ 50 Պահասուր Ֆրէնքխանէսիին քով: Այս Նոր Հաստատութեան մէջ իւրաքանչիւր կտոր հագուստի գիներն որոշուած և իր վրայ փակուած են, գիներ՝ որք քաջ քիս միւս բոլոր վաճառատանց մէջ գտնուած նոյն որակի անեւ ցոց հագուստներու գիներէն աժան են:

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան որ London Lancashire Լոնտոն և Լանքաշայր անգլիական հրդեհի ապահովական ընկերութեան Զմիւռնիոյ գործակալներուն ՊՊ Ֆրանկեա և Զաւաքօբուլօ կողմանէ փոխ գործակալ կարգուած ըլլալով պատրաստ եմ ապահովագրել ընկերութեան կանոններուն համեմատ ամեն տեսակ շէնքեր կարասիք մթերք եւայլն վերոյիշեալ ընկերութեան քով որուն դրամագլուխն է 1.852.000 անգլ. ոսկի և կ'ապահովէ միմիայն հրդեհի դէմ:

Խ. Յ. ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ

—

Վերջին Նոյեմբեր 23ին լրացող շաբթուն մէջ Իզմիրէն ի Բաւսոպա երկաթուղւոյ գործողութեանց հասոյթն է անգլ. ոսկի 3051—19—6 ի կշիռ 4911—3—11 անցեալ տարուան համապատասխանող շաբթուն:

Նոյն թուականին լրացող 21 շաբաթուց միջին հասոյթն է անգլ. ոսկի 2990—0—4ի կշիռ 3427—3—0 անցեալ 1883 տարուան համապատասխանող շարաթաշըրջանին:

[illegible]
Իզմիր, 29 Նոյեմբեր 1884

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ի Հայաստան գաւառս
Արևելեան Տաճկաստանի
ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
Սարէն և Զարէն, Հնէն և Նորէն
Պիտանի գիտնոց
ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
Տեղագրեց Մանուել Կ. Մխախորեան

Այս Նոր մատեանը վերոյիշեալ գաւառաց նախնի և արդի դրութիւնը կըսեղեկագրէ և ժողովրդոց նիւթական և բարոյական կացութիւնը կընկարագրէ յստակ ոճով և հաստ ն գաղափարներով, այնպէս որ ինքնին ընդհ. աշխարհագրութեան և պատմութեան մաս մը կըկազմէ և ուստի արժան է որ ամեն հայ այս օգտակար մատեանէն օրինակ մը ունենայ իր դրադարանին մէջ: Կըծախուի Պոլսոյ բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 8 դահեկան արծաթ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԳԱՐԻ. —Ծախուեցաւ 10,000 քիլէ առաջին տեսակը 12—12 1)4, երկրորդը 11—11 1)4 ղրուշ քիլէն: Ի պահեստի կայ 100,000 քիլէ:

ԱՖԻՈՆ. — Ծախուեցաւ 8 կողով Թալէքուալէ 100—107 ղրուշ չէքին: Ի պահեստի կայ 1200 կողով:

ԱՖԻՈՆԻ ԿՈՒՏ. — Ծախուեցաւ 7,000 օխայ 73—76 փարա օխան,

ԲԱԼԱՄՈՒՏ. — Ծախուեցաւ 20,000 կենդինար Անդիոյ առաջին տեսակը 95—105, Երկրորդը 80—85 Նոր տապանի 95—120 Բրիւլէ տեսակը 130—140 ղրուշ, Բըֆիւզօ 58—65 ղրուշ կենդինարը: Ի պահեստի կայ 35,000 կենդինար:

ԲԱԿԼԱՅ. — Ծախուեցաւ 30,000 օխայ 32 1)2 փարա օխան: Ի պահեստի կայ 1,600,000 օխայ,

ԲԱՄՊԱԿ. — Շաբաթս առջի օրերն գինը սկսաւ բարձրանալ մինչեւ հինգշաբթի սատու: Ծախուեցաւ 900 հակ Սողուձա 330—340 Ատանա 280 ղրուշ կենդինարը, Ի պահեստի 300 հակ ապրանք կայ:

ՍՈՒՍԱՄ. — Ծախուեցաւ 170,000 օխայ 108—115 փարա օխան,

ԲՈՒՐԴ. — Ծախս մը չեղաւ գինը լուացուած տեսակը 270—325 ղրուշ է կենդինարը:

ԹՈՒԶ. — Ծախուեցաւ 1000 կենդինար, Բըֆիւզօ 34—35 ղրուշի:

ԶԱՄԻՉ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆԱ. — Ծախուեցաւ 5000 կենդինար 1 3)4—4 ղրուշ օխան ըստ տեսակին:

ՍԵՒ ԶԱՄԻՉ. — Ծախուեցաւ 38000 կենդինար, 34—80 ղրուշ կենդինարը ըստ տեսակին, ի պահեստի 4000 կենդինար կայ:

ՊԱԶԱՐԻ ԶԱՄԻՉ. — Ծախուեցաւ 3500 կենդինար 1 3)4—3 1)4 օխան ըստ տեսակին:

IMPORTANT

EPILEPSIE

Spasmes, Eclampsie et Névroses

Լուսնոտութիւն (սարա)
Ջղաձգութիւն (սրագծ)
և այլն կերպ
Ջղային հիւանդութիւնք
ՀԻՄՆԱՊԷՍ ԿԸԲՈՒԺՈՒԻՆ
իմ մէթոտով.
Դրամական հաստատմունք [illegible]
Գործման կըլլայ [illegible]

ՊՐՈՖ. ՏՈՔԹՈՐ ԱԼՊԷՐԹ
Prof. Dr. ALBERT
Honoré par la société scientifique française de la Médaille d'or de 1re classe pour mérites distingués.
6. Place du Trône 6.
ՓԱՐԻԶ — PARIS.

Maladies Secrètes

ԾԱԾՈՒԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Արմատէն կըբժշկուին իմ մէթոտով՝ որ հիմնուած գիտական նոր յառաջդիմութեանց վրայ, նոյն իսկ եթէ այդ հիւանդութիւնք յառաջատեալ վիճակի մ'ալ հասած ըլլան, կըբժշկեմ նաև պատանեկութեան ժամանակ սերմնահոսութիւնը և ջղային տկարութեանց ցաւալի հետևանքներն և անկարողութիւնները:

ԳԱՂՏՆԻՔ ԴՈՒՐՍ ՑԸՐՈՒԻՐ

Խնդրեմ հիւանդութեան ճիշդ նկարագրութիւնը գրել ինձ:

ՏՈՔՏՈՐ ՊԷԼԼԱ
Անդամ բազմաթիւ գիտնական ընկերութեանց
Dr. BELLA
Membre de plusieurs sociétés scientifiques.
6. Place de la Nation 6.
ՓԱՐԻԶ—PARIS

Dr. Nicolaïdes

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՏՕՔ. ՆԻՔՈԼԱԻՏԻՍ

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ բնակութիւն հաստատած է քաղաքիս մէջ և

Ա. Կը հանէ փտած ակռայ և ծնօտին մէջ մնացած ակռայի արմատներ, անմիջապէս ու առանց ցաւ զգացունելու և շատ անգամ առանց գործիքի. Բ. Կըլեցունէ ակռայ այնպիսի բաղադրութիւնով մը որ ակռային գոյնը կունենայ, կըմաքրէ սև ակռաները նոր մեթոտով. Գ. Կըբուժէ փտած ակռաներ [illegible] կըփոխէ նոր ակռաները Ամերիկայի մեթոտով. կը շինէ ծուռ ակռաները. Դ. Կըփոխէ մէկ կամ բոլոր ակռաները միանգամ, այնպէս որ երբեք յայտնի չըլլար թէ ընական ակռաներ չեն:

Տօքթօր Նիքօլայիտիս կըբնակի Ֆասօլա թաղը, պահականոցին դէմ, Աբոլոն պանդոկին քով, և կընդունի իր յաճախորդները առաւօտ ժամը 8էն մինչև 12, իսկ կէսօրէն ետև ժամը 2էն մինչև 6:

B. DIOGENIS & Cº

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

Վ. ՏԻՕԺԵՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել մեր յաճախորդաց և ընդհանուր հասարակութեան թէ մեր

ԱՇՆԱՆ ԵՒ ՁՄՌԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍԸ

տեղի պիտի ունենայ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 15/27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Մեր վաճառատուններն այցելողները պիտի համոզուին թէ երբէք ի վաճառ հանուած չէին այժմու նորաձևութեանց վերաբերող վաճառքներու այսքան մեծ քանակութիւն և այլազանութիւն մը, ԱՅՍՔԱՆ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ:

Հաճելի է մեզ ծանուցանել միանգամայն թէ, մեր պատրաստած [illegible] ՌՕՊԱՆԵՐ, ՔՕՍԹԻՒՄՆԵՐ, և ՄԱՆԹՕՆՆԵՐ [illegible]

Միևնոյն առաւելութիւնն ունեցած է նաև [illegible]

Իզմիր 9/21 Հոկտ. 1884

Վ. ՏԻՕԺԵՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

KHEDIVIE

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԽՏԻՎԻԷ

ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԸՐԸՆԴԸՆԹԱՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

առաջին կարգի շոգենաւներով, ընդ մէջ Աղեքսանդրիոյ, Բիրէայի, Իզմիրի, Կ. Պոլսոյ և փոխադարձաբար։

Պոլսէն կը չուանի ամեն ուրբաթ իսկ Աղեքսանդրիայէն կը հանի ամեն շաբաթ օրեր։

Գործակալ
ՖՌԱՆՍՈՒԱ ԽՍՊԷՆՏԷՐ

MOORE'S

ՔԱԼԻՔՈՒՐԱ

ՈՏՔԻ ՓԱՊԱՐՆԵՐՈՒ (ՆԱՍԸՐ) ՀԱՄԱՐ ԱՆՎՐԷՊ ԲՈՒԺՈՒՄՆ

'ի Դեղարան ԼԸՆՏԸՆ ՖԱՌՄԱՍԻ,

Grande Distillerie Centrale de Paris—, Bordeaux, Charanton, Havre & Bruxelles.

Eugène de Francony Livourne Bordeaux.

Սոյն հռչակաւոր գործատանց գինիները, գօնեաքները և ամեն տեսակ անուշ ոգելից ըմպելիներու ամենաընտիր եւ աժան տեսակները կը ծախուին՝

Յ. Գ. ՎԷՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

մթերանոցը Եուսուֆեան խան Նº 20

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻ

Սալոնիքի, Նիակուսթայի եւ Թենէտոսի ընտիր գինիներ փոքր տակառներով կը ծախուին Եուսուֆեան ֆէրխանէն թիւ 20 մթերանոցը։

ԹԷՅ

Չինաստանէ և Ճավայէ ուղղակի ներաբերուած թէյերու ամենաընտիր տեսակներ կ'ծախուին խիստ չափաւոր գիներով։

Յ. Գ. ՎԷՄԵԱՆ և Ընկերութեան մթերանոցը, Եուսուֆեան ֆէրխանէն թիւ 20։

Mc. Caw, Stevenson and Orr d'Islande.

ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻՆԵՐ

Ապակիի վրայ գոյներու ամենակատարեալ նմանութիւն։ — Խիստ գեղեցկերպով կըփակցուին — Գոյները անաւեր են և երաշխաւորեալ։—Գիները բացառիկ կերպով աժան են։ Ամբողջ Տաճկաստանի և Եգիպտոսի համար միակ գործակալ.

Յ. Գ. ՎԷՄԵԱՆ և Ընկերութիւն, Զմիւռնիա, Եուսուֆի Ֆէրխանէն թիւ 20։

Կը ծախուի նմանապէս Պ. Ց. Բասարիի վաճառատունը Ֆրանկաց փողոց, ինչպէս նաև Պ. Ա. Նոտայի և ընկերութեան վաճառատունը, Շիչէճիլէր ճառտէսի։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՅ

Ճօն Ա. Ա. Կուէ

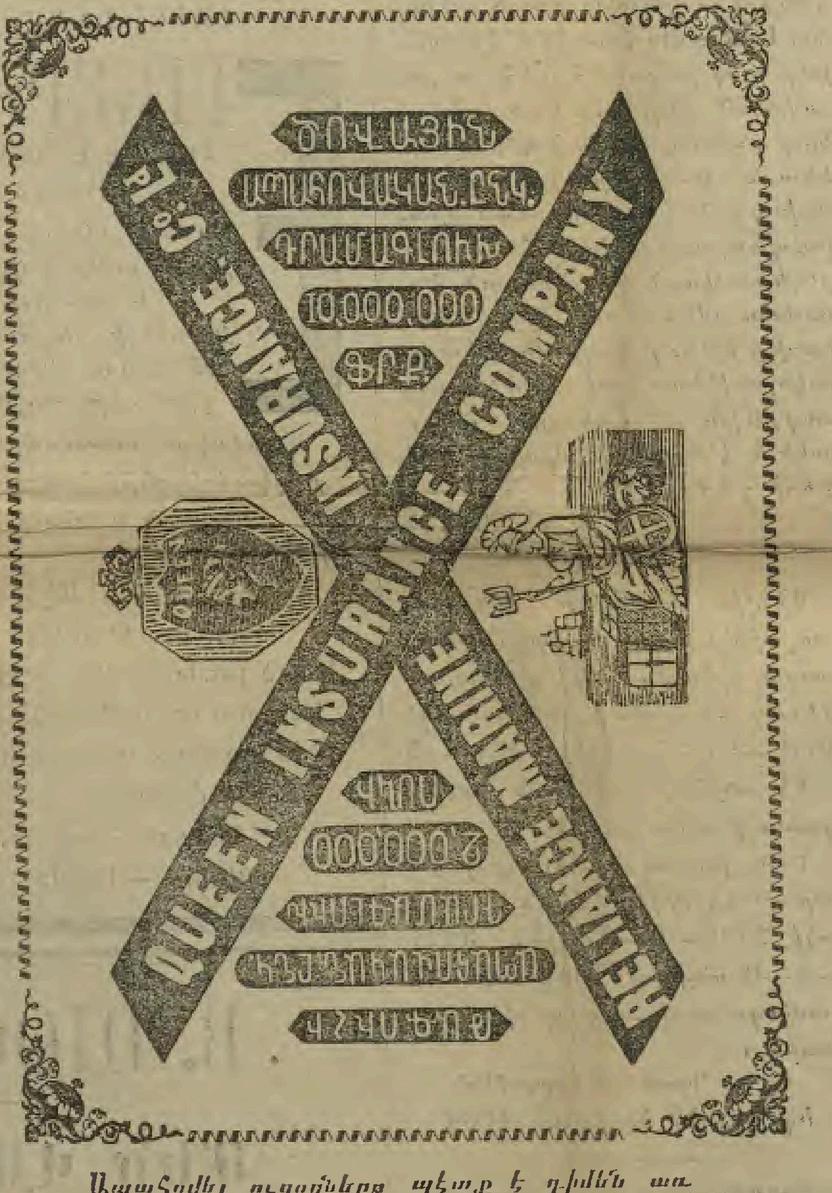

Ապահովել ուզողները պէտք է դիմեն առ Պ. Յ. Կ. ՀԻՒՄՆԵԱՆ, Սէֆէրեան խանին քով՝ Եսայեանց մաղազան։

ELIXIR DENTIFRICE

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԹԻՖՐԻՍ ակռայ մաքրող հեղուկին գործածութեամբ, բոլորովին կանցնի

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ՑԱՒԸ

*

ՓԼԷՏԻԿՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳԼԽԱՒՈՐ ՏՕՄ ՄԱԿԻՒԼՕՄ

Իբր ամենէ մեծ³վարձատրութիւն Պրիւքսէլի մէջ 1880ին երկու հատ ոսկի չքադրամ ստացած է, իսկ արքայ Փիէր Պաւրսօյի կողմանէ 1873ին հնարուած է

EAU de ZENOBIE

ԶԷՆՈԲԻԱՅԻ ՋՈՒՐԸ

որ մազերուն իրենց նախկին գոյնը տալու համար եզական ջուր մ'է և քիչ օրուան մէջ արդիւնքը կըտեսնուի։ Գործածութիւնը խիստ դիւրին է։ Այս հեղուկը ներկ չէ, այլ ընտիր գեղախառն ջուր մը, որ մազերը զօրացունելով թափելը կարգիլէ և իրենց նախկին գոյնը կուտայ։

*

ԼԱՀՕՐԻ ՓՈՒՏՐԱՆ

փակչող, կակուղ և փայլուն է։ Լահօրի ֆառտրային մէջ կը բովանդակին թէ բրինձի փոշիին և թէ մինչև հիմա գործածուած փոշ ինեըուն (փուտրա) ընտիր յատկութիւնները։ Այս փոշին եթէ միշտ գործածուի, մորթին գեղեցկութիւն և փայլունութիւն մըկուտայ՝ և կըպահպանէ զայն։ Այս փոշին քսուելէ վերջ պէտք է որ բարակ լաթով կամ կակուղ վրձինով մը սրբուի։

*

ՏՈՔԹՈՐ ՌԻՇԱՐԻՆ ՆԻՐԿԸ

խիստ կատարեալ և ընտիր ներկ մ'է։ Գործածելէ առաջ մազերը լուալու առանց պէտք կենալու՝ մազ և մօրուք կըներկէ և մորթին վրայ ամենևին բիծ չըձգեր։

Ընդհանուր գործակալն է Փօրտօ Հիւկիւրի փողոց 3 թիւ, 1807ին հիմնեալ ընկերութիւնն՝

ԱՍԷԿԷՆ

*

Բոլոր ասոնք կը ծախուին Իզմիրի ընտիր հանեղէններ ծախողներուն, դեղարաններուն, դեղագործներուն եայլն քով։

Ասիական տաճկաստանի համար ընդհանուր գործակալն է

ԺԱԳ Ժ. ՖԻԼԻՓՈՒՉԻ
Իզմիր, Ֆրանկաց թաղ
Ռուկի Ֆէրխանէն։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Compagnie d'Assurance Viennoise—Vie et Rentes Viagères-

Վիէննայի Կենաց և Հանգստեան Թոշակի Ապահովութեան Ընկերութիւնը խիստ շահաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով ապահովութիւններ կ'ընդունի ամեն կարգի և հասակի անձանց.

Ա. Ուղղակի մահուան դէմ ապահովութիւն։

Բ. Որոշեալ ժամանակէ մը վերջը վճարելի ապահովութիւն։

Գ. Փոքրիկ սղայոց և աղջկանց դրամագլուխ և օժտի ապահով.

Ընկերութիւնը իր մօտ ապահովեալ անձինքը կ'ընդունի իր շահուն իբր ընկեր, և մինչև 3 տարին անգամ մը ապահովեալին վճարելի մէկ տարուան տուրքին վրայ մինչև °/₀ 40 բաժանելի շահ մը երաշխաւորելով։

Ընկերութեանս գլխաւոր և լիազօր Գործակատարները. ի Պոլիս, Տեար Լըպէ է Ֆիլ Վիկթօռի դրամատունն է։

Զմիւռնիոյ Գործակատար Մ. Օսկար Միրզան Լօրալ Էքօլ Իվանժէլիք Նº 27։

Եւ որովհետև այս Ընկերութեան մանաւոր և շահաւոր պայմաններն շատ ճիւղերու կը բաժնուի, առ այժմ պէտք է դիմել առ Մ. Նազարէթ Եազըճեան, Վերատեսուչ Թուրքիոյ, որ յատկապէս պաշտօնով եկած է հոս քիչ մը ժամանակի համար, որպէս զի լիովին պէտք եղածը տեղեկութիւնք գոհացուցիչ կերպիւ լինին։

Գ. Ն. ԼԷՎԷՆՏՈՊՈՒԼՈՅ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Ֆրանկաց թաղ, Ն. Աշխօթիի Ֆէրխանէն
(Քափուչիններու եկեղեցիին դէմ)

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին, թէ մեծ և թէ փոքր քանակութեամբ կօճակներ, երիզներ, ժապաւէններ, ղորդեր, ասեղնագործութիւններ, բուրդ, առեղ, թաշկինակներ, շապիկներ, վզնոցներ, փողկապներ, գուլպաներ, տղու գլխարկներ, ծաղիկներ, փետուրներ, հովանոցներ, հատեղէններ, մանկանց խաղալիկներ, մանրոզօծ կտաւներ (մուշէմմա), պատառաքաղ և դանակ, հարմոնիկոն (արմօնիք), կիթառ, քնար, սրինգ, օքէոլոտ, եւայլն եւայլն։

Արծաթ մէճիտը 23 ղուրուշի հաշուով կ'առնուի։

CHEMIN DE FER D'AIDIN

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ, ՍԿՍԵԱԼ 14/26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884.

ՊՈՒՃԱ ԵՒ ՍԷՎԴԻՔԷՕՅ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ	ԿԻՐԱԿԻՆԵՐ
Իզմիրէն Պուճ. ժամ 6,40.—9.—կ. Ա.	6,40—9.—10.45 կ. Ա.
Պուճ. Իզմիր 7,20.—8,25.—9,40 կ. Ա.	7,20—8,25—9,40—12
Իզմիրէն Սէվտ ժամ 6,40—9—կ. Ա.	6,40.—9—10.45 կ. Ա.
Սէվտիքէօյէն Իզմիր 8—0—9,50.կ. Ա.	8, 0—9,50—11,45 կ. Ա.
Իզմիրէն Պուճ. 12,15—4,45—6 30կ.Ա.	2,30—4. 5—6, 0 կ. Ե.
Պուճայէն Իզմիր 2,0—6, 0—7, 0—կ.	3,40—5,30—6,30—կ. Ե.
Իզմիրէն Սէվտի. ժամ 4,45*—կ. Ա.	2,30—4, 5—կ Ե.
Սէվտիքէօյէն Իզմիր 5,45*—կ. Ա.	3,25—5, 0—կ. Ե.

Ամեն Չորեք. Երթալ 2 30,—Դարձ. Սէվտ. 3.30 Պուճ. 3,45 կ. Ե.

*Շաբաթ օրեր 15 վայրկեան ուշ
** » » 30 » »

ՀԱՆԴԱՊԱԶՕՐ—Սէրայքէօյի համար		8—0		կ. Ա.
»	Նազէլլի	»	10—10	» »
»	Ալաշեհիրի	»	6—40	» »
»	Թիրէի	»	12—0	կէսօրին

Կիրակիները Ալաշեն երթալ 4,30—կ. Ա.—Դարձ. 1,30 կ. Ե.

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳԻԾ

Սկսեալ 22 Սեպտեմբեր 1884

ԿԱՌՈՒՂԻՆ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

ԻԶՄԻՐԷՆ ԱԼԱՇԷՀԻՐ

Կը մեկնի Իզմիրէն		կ. Ա. 9 30.	կ. Ե. 1 50.
Կը հասնի Մէնէմէն		» 10 39.	» 2 59.
» Մաղնիսա		» 11 55.	» 4 14.
Կը մեկնի Մաղնիսայէն Դասապա		» 12 7.	
» Սալէհլի	կ. Ե.	» 2 23.	
» Ալաշեհիր		» 3 41.	

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

BOURNABAT

ԻԶՄԻՐԷՆ ՊՈՒՐՆԱՊԱՏ

Սկսեալ 22 Սեպտ. 1884

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

կէս օրէն առաջ ժամ	կէս օրէն ետեւ ժամ
7. 8. 9. 12.	3 15. 4 30. 5 45. 6 45.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

կէս օրէն առաջ ժամ	կէս օրէն ետեւ ժամ
8. 9. 15 10. 30 12.	2. 20 3. 10 4. 5. 15 6. 30

ՊՈՒՐՆԱՊԱՏԷՆ ԻԶՄԻՐ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

կէս օրէն առաջ ժամ	կէս օրէն ետեւ ժամ
7. 30 8. 30 9. 35	1. 30 3. 45 5. 15 6. 15 7. 15

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

կէս օրէն առաջ ժամ	կէս օրէն ետեւ ժամ
8. 30 9. 45 11.	12. 20 2. 40 3. 30 4. 45 6. 7.

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԷՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐՆԱՅԱՐԿ ԹԻՒ 17